

00.008/12

M.T.I.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

v a s á r n a p .

bb 1. elférne alatta a falu népe - védett fák baranyában

igó/st/ny bc

1980. december 21.

védelem alá kerültek baranya legöregebb fái - hirmondói a táj hajdani növényvilágának. a szébenben található molyhostölgy korát 300-350 évre becsülik. fajtájának a legnagyobb példánya az országban: magassága meghaladja a husz métert és ugyanennyi lombkoronájának az átmérője. az ormánsági besenőce falu határában lévő magyar kőris 250-300 éves lehet. lombkoronájának kerülete száz méter, elférne alatta a kis besenőce egész lakossága. a zselici mozsgón egy másfélszáz éves szilfa kerül védelem alá, hatalmas méreteire jellemző, hogy törzskerülete 320 centiméter. a drávai síkságon fekvő kétujfalu féltett disze egy ugyancsak másfélszáz éves hársfa, amelynek magassága harminc méter, azaz vetekszik a falusi templomtornyok magasságával. bolyban egy ezüsthársat, ibafán pedig egy platánt nyilvánítottak védetté - mindkettőt a xviii. század utóján ültették./mti/

.-

9.10/ny
10/11
MK

-1-

bb 2. megtévesztett állatvilág

igóny ál

1980. december 21.

a mecsek vidékén az immár két hete tartó szokatlanul enyhe időjárás megzavarta az állatvilág természetes rendjét. a novemberi zimankó idején téli álomba merült állatok közül némelyek felébredtek és úgy viselekednek, mintha már közel volna a tavasz. a dráva mentén megszakították pihenésüket a mocsári teknősök és eleség után kutatnak az iszapban. a denevéreket ugyancsak megtévesztette az időjárás, előjöttek a rejtétekükből és ismét hallani a cincogásukat az esti órákban. a tenkeshegy alján lévő méhészetekben újra meg újra kirepültek a szabadba a kaptárak lakói: tisztuló repülésüket végzik a méhek. a mecsek felett észak felé húznak a vadlibák, minden bizonnyal őket is megtévesztette az időjárás./mti/

-.-

bb 3. ködös utak

i sb/mné/ny ál

1980. december 21.

az aranyvasárnapi forgalmat a köd lassította, a kiszáradt és a tisztánul egy részének kivételével beborította az országot, a járművezetők csak 50-150 méter távolságra tekinthették be az utakat, ám fejr megye több főútján és a duna közelében még 30 méterre is alig lehetett ellátni, a volánautóbuszjáratok, főként heves megyében a köd miatt általában 10-15 perces késéssel közlekedtek. a máv mozdonyvezetőknek viszonylag könnyebb dolguk volt, mert a jelzőlámpákat nagyobb távolságból is észlelheték, s ennél fogva a belföldi járatok nem, vagy csak alig késtek. a hosszabb utakról érkező nemzetközi szerelvények több késést gyűjtöttek össze, így bukarest felől az orient expressz 85 perces késéssel érkezett meg. a reggeli és délelőtti órákban a ferihegyi repülőtér a köd miatt nem fogadhatott. a damaszkusból indult gépnek bécsben, a többi külföldi járatnak pedig eredeti indítási állomásán kellett megvárni ferihegy jelzését, hogy ismét fogadásra kész. a ferihegyről induló repülőgépeknek nem okozott gondot a köd, a menetrend szerinti időben felszálltak.

az utinform-tól kapott tájékoztatás szerint a párásság miatt nedves, vizes az utak burkolata, a páralecsapódás következtében fennáll a csuszásveszély, a hegyvidékeken kisebb szakaszokon pedig jégborda és hókása miatt ugyancsak sikos a burkolat. vasárnapra virradó éjszaka a mátrában havazott, de nem maradt meg a hó, mert idejében sózásra vetettek be 26 munkagépet és járművet. a meteorológiai jelzések szerint a déli, koradélutáni órákban általában ritkul, felszakadozik a köd, de a légmozgás oly csekély, hogy nem lesz képes teljesen elűzni a párásságot, mindenünnen eltávolítani a ködöt./mti/

11.55/ny

-.-
-2-

12.15
MK

bb 4. vaddisznóvadászat borsodban

kör/ny ál

1980. december 21.

szombaton és vasárnap a havas borsodi területeken több vadásztársaság rendezett hajtóvadászatot vaddisznóra. a dél-bükki részeken, harsány, bükkaranyos, cserépfalu kátárában csak úgy, mint az erdők közé zárt zemplén hegyvidéki közösségekben, háromhuta, telkibánya környékén szinte az udvarokba húzódtak az elszaporodott duvadak. fellelhetőek viszont az idén azokon a részeken is, így többek között a sikvidéki taktaközi, bodrogközi részeken, ahol néhány hektáron még lábon áll a kukorica és táplálékot kínál részükre.

a rendszeres kilövések ellenére az utóbbi években a vaddisznók száma több vidéken szaporodott, s a bükki, valamint a zempléni erdőségekből nagy számban húzódtak azokra a sikvidéki területekre, ahol egy évtizede még ritkaságnak számítottak. a hét végére hajtóvadászatot szervezett vadásztársaságok most csökkenteni akarják az állományt, részint, hogy a mezőgazdasági kártételeket csökkentsék, részint pedig, hogy egyensúlyba hozzák a terület vadeltartó képességét./mti/

-.-

bb 5. teljesítette idei tervét a szénbányászat

ber/mné/ny ál

1980. december 21.

a hazai szénbányászat 80.000 dolgozója vasárnap reggel teljesítette idei 25.1 millió tonnás tervét. az év során - bányavidékenként változóan - 10-15 pihenőnapjukat áldozták fel a bányászok, hogy a népgazdaság egyre növekvő igényeit kielégíthessék. a szénipar olyan ágazat, ahol a termelés fokozására nem lehet gyorsan, egyik évről a másikra új bányákat nyitni. az energiahordozók világpiaci árának emelkedése azt kívánta, hogy az ötödik ötéves tervben előirányozottnál évről-évre több szenet termeljenek. ezért már ez év elején arra vállalkoztak a bányák dolgozói, hogy 25.5 millió tonnával zárják az évet. az eredmények alapján várható, hogy ezt meg is tetézik.

sorrendben az oroszlanói, a tatabányai, a thorez külfejtés és a mecseki bányák teljesítették tervüket. örvendetes, hogy szombaton a hazai termelés egyötödét adó borsodi bányászok is teljesítették előirányzatukat. az eredményekhez hozzájárult, hogy jobb munkaszervezéssel, a munkahelyek további koncentráálásával a műszakonkénti termelés és a termelékenység is emelkedett. ezt az ösztönző bérezés mellett, az a több mint egymilliárd forintos beruházás is elősegítette, amit az idén a nehéz munkák további gépesítésére, a régi bányákban új mezők bekapcsolására fordítottak. számottevően segített, hogy a korábbi évekhez képest jelentősen javult a vagonellátás./mti/

12.20/ny

-.-
-3-

12.15
MK

bb 6. lezárult a téli disznóölések első szakasza a kisal földön
cser/ny ál 1980. december 21.

vasárnap lezárult a téli disznóölések első szakasza a kisal földön. az utolsó néhány száz karácsonyra szánt hizót is levágták. három hét alatt 100 ezer mázsán felüli jószág került a böllérkések alá.

a vidéken napjainkban is nagy családi eseménynek, színes ünnepségnek számít a disznóvágás, amely sok színt megörzött az évszázados hagyományokból, szokásokból. napkelte előtt összejönnek a szomszédok és segítenek az állat lefogásában. ilyenkor a közreműködőknek kijár egy-két kupica pálinka, ahol különösen adnak a hagyományokra, ott szalmával perzselik le a leölt állat szőrét. a bőr így egyenletesebben pirul és ízletesebb lesz a kocsonya, a sonka és a szalonna. sokhelyütt azonban már gázt használnak a perzselésre.

néhány hetes szünet után januárban folytatódik a téli disznóölések második szakasza, amely egészen a farsang végéig tart. a legtöbb háznál ezen a vidéken két sertést vágnak: egyet karácsonyra, egyet pedig az új esztendő elején. /mti/

-.-

bb 7. a kaposvári cukorgyár teljesítette idei répafeldolgozási tervét

káp/ny ál 1980. december 21.

a kaposvári cukorgyár körzetéhez tartozó baranya, tolna és somogy megye mezőgazdasági üzemei dacolva a rendkívüli időjárással: a faggyal, hóval, esővel és sárral, folyamatosan biztosítják a cukor nyersanyagát. vasuton, tehergépkocsikon mindennap folyamatosan érkezik a répa a gyár területére és zavartalanul folyhat a termelés. a kilencvenharmadik kampány napig vasárnapig több mint kétszázhetvenhatezer tonna répából harminckétezer kilencszáz tonna cukrot készítettek és raktároztak be. ezzel az üzem teljesítette idei répafeldolgozási tervét, sőt cukorból ezer tonnával többet is gyártottak. huszezer tonna répát várnak még a mezőkről, elsősorban a más gyárakhoz tartozó területekről. legkésőbb január 2-án - a tervezett száz-száz két nap alatt - végeznek az idei répatermés feldolgozásával. /mti/

-.-

12.55/ny

-4-

BM

bb 8. a csillagászati tél

i sb/mné/ny ál 1980. december 21.

az idén az aranyvásárnap programját gazdagította a csillagászati tél kezdete is. december 21-én 17 óra 56 perc a csillagászati tél kezdete, vagyis a téli napforduló időpontja. a nap iva a horizont felett ezen a napon a legalacsonyabb az égbolton, ilyenkor leghosszabb a déli árnyékunk. a szokástól eltérően mégsem a csillagászati tél beköszöntése hozta az év legrövidebb nappalát, mert vasárnap 8 óra 27 percen át volt nappal, egy perccel hosszabb ideig, mint szombaton, hétfőn ismét egy perccel rövidül. az éjszakák csökkenésének és a nappalok meghosszabbodásának időszaka tehát csak a hét közepén kezdődik.

a csillagászati tél kevés havat talált az országban. a síkvidékeken és az alacsonyabb hegyoldalakon már elolvadt, a budai hegyeket csupán hófoltok tarkítják, szombathely és kőszeg vidékén mindössze 3-5 centiméter vastag a hóréteg, csupán az északi középhegységben, elsősorban a mátrában mértek 28-31 centis havat. budapesten utoljára 1970-ben volt igazi fehér karácsony, amikor 15 centiméteres hó takarta a fővárost. a jelenlegi enyheség ezuttal sem biztat fehér karácsonnyal. /mzi/

-.-

bb 9. időjárásjelentés

ny ál 1980. december 21.

a meteorológiai intézet jelenti vasárnap:

felhős párás idő

skandináviától a földközi tenger középső részéig több középpontú ciklonrendszer helyezkedik el, ennek átlagos szélessége mintegy 2000 kilométer, tehát kontinensünk nagy részén meghatározza az időjárást. a ciklonrendszer egész területén erősen felhős az ég, változékony, gyakran csapadékos az időjárás. közép-európába a tőlünk északnyugatra és délnyugatra elhelyezkedő ciklonok kissé hideg, illetve enyhe, nagy nedvességtartalmu levegőt szállítanak. az említett két ciklon közötti gyenge áramlás átmenetileg csökkentette a csapadékhatárt, ugyanakkor kedvez a tartós köd kialakulásának.

házáinkban szombaton délelőtt kissé felszakadozott a felhőzet, átmenetileg csupán szóróványosan esett az eső. a déli óráktól ismét országszerte beborult az ég és csaknem mindenütt eleredt az eső, az északnyugati, északi országrészben havas eső, kisebb havazás is előfordult. vasárnap reggel 7 óráig általában 2, 8 mm hullott, a dunántul középső részén előfordult 11, 12 mm is. a hőmérséklet csúcserőteke szombaton 1 és 9 fok között alakult, nyugat-dunántulon hűvös, a tiszántulon enyhe idő volt. éjszaka mínusz 2, plusz 4 fokig csökkent a hőmérséklet, sokfelé képződött sűrű köd, amely főként a dunántulon - vasárnap délelőtt is megmaradt, vasárnap délelőtt folytatódott a tulnyomóan borult idő, de számottegő mennyiségű csapadékról már nem érkezett jelentés. a hőmérséklet 11 órakor nulla és 5 fok között volt.

/folyt köv/
13.10/ny

-5-

12.50/ny

bb 9. / időjárásfolyt/ny

budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke 4.3 fok, a százéves átlagnál 4.2 fokkal magasabb volt.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás: 999 mb, gyengén emelkedik.

előrejelzés az ország területére hétfő estig: továbbra is tulnyomóan borul, párás, helyenként tartósan ködös idő, vasárnap csak szórványosan kisebb esővel, szitálással, hétfőn ismét többfelé esővel, főként északnyugaton, északon havasesővel, helyenként valószínűleg havazással, gyenge, változó irányú szél.

a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet nulla fok körül, a legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn kevésbé nulla fok fölött.

a duna vízállása budapestnél: 326 cm, 3.2 fok/mti/

-.-

bb 10. karácsonyi játékkészítés, vers és tánc tanulás

kremser/ny ál

1980. december 21.

régi karácsonyi népi játékszerek készítésének titkaival ismerkedtek vasárnap délelőtt azok a szombathelyi gyerekek, akik résztvettek a megyei művelődési és ifjúsági központ karácsonyi gyermekjátékos-foglalkozásán.

a figurás együttes régi vasi mondókákra tanította meg őket, az épület műhelyeiben fából, faforgácsból, pattogatott kukoricából, papírból különféle játékokat, karácsonyfadíszeket csináltak. az elkészült munkákkal közösen díszítették fel az előcsarnokban álló hatalmas fenyőt, majd játszottak és táncolni tanultak a gyerekek./mti/

14.25/ny

-.-

1505
MK

bb 11. vasárnapi muzsika a pesti vigadóban

is-ny ál

1980. december 21.

vasárnap délután a vasárnapi muzsika a pesti vigadóban címmel, tárlatvezetéssel egybekötött hangversenysorozat idei záróprogramján, a kossuth-díjas bartók vonósnégyes adott nagysikerű koncertet. komlós péter, devich sándor, németh géza és mező lászló műsorán haydn g-moll vonósnégyese és dvrák f-dur /néger/ vonósnégyese szerepelt. a muzsika után a képzőművészet percei következtek; miháltz páll munkácsy-díjas kiváló művész tárlatát mutatta be a vigadó galériában mucsí andrás művésztörténész./mti/

-.-

bb 12. aranyvasárnapi forgalom

ö sb-cser-káp-end-ber-tár/mné/ny ál

1980. december 21.

az ajándékozásra készülő vásárlók többmilliós tömege töltötte meg aranyvasárnap az áruházakat, üzleteket, amelyek a múlt évinél nagyobb árukészlettel és nyugdíjasokkal, adminisztratív dolgozókkal megerősített eladói gárdával fáradhatatlanul állták a vevők rohamát, hiszen ugyszólván már a nyitás pillanataiban megteltek az üzletek. a fővárosban a budapesti közlekedési vállalat is felkészült a nagyobb forgalomra, a szokásos vasárnapi járatokon túl 110-zel több autóbuszt, 59-cel több villamost és 5-tel több trolibuszt indított. a volán vállalatok hasonlóképpen sűrítették a megyeszékhelyekre közlekedő autóbuszok és a helyi járatok forgalmát. a személygépkocsik tömkelege lepte el budapestben a nagyobb áruházakat, főként a sugár és a flórián üzletközpont környékét.

a kőbányai vásárlóközpontban berendezett skála expo áruházat 55.000-en keresték fel, s 18.000-en vásároltak ajándékot, tehát jóval nagyobb forgalmat bonyolítottak le, mint az expo megnyitásának napján. ugyanakkor a skála nagyáruházban 120.000-en fordultak meg és 13 millió forint értékű ajándékkal távoztak. különösen sokan vásároltak értékes híradástechnikai cikkeket, lemezjátékokat, magnókat, kiserádiókat, tv- készülékeket. a nagy érdeklődést mutatja a keravill 70 üzlete is, amely az ezüstvasárnapinál 40-50 százalékkal nagyobb, összesen 12 milliós forgalmat bonyolított le, amelyben nemcsak a híradástechnikai cikkek, hanem az ndk automata mosógépek, a különböző kávéőrölők, a hanglemezek, a kerékpárok és az autós ajándékok is nagyon kelendőnek bizonyultak.

/folyt köv/

-7-

17.00/ny

1720
MK

bb 12. / aranyvasárnapi1.folyt/ y

az ország 35 centrum áruházából 66 millió forint értékű ajándékot vittek el a vásárlók, 6 millió forint értékűvel többet, mint egy évvel ezelőtt. a budapesti centrumok készleteiből 40 millió forint értékű áru kelt el. a választék és a készlet is mintegy 30 százalékkal volt nagyobb a szokásosnál, s gondoskodtak arról, hogy szombaton és vasárnap is folyamatosan pótolják. így még vasárnap is többmillió forint értékű játékot, edényeket, üveg-és porcelán-cikkeket helyeztek el a polcokon. jól bevált a rákóczi uti kgm technika házában berendezett ajándékcentrum, amely csupán vasárnap mintegy másfélmillió forint értékű játékot forgalmazott. pótlólagos szállításokkal bővítették választékukat a triál játékos és sportüzletek is. egyebek között 50.000 búvőskockát és 15.000 búvős golyót, 5.000 szánkót szállítottak üzleteikbe és az aranyvasárnapon ugyiszólván valamennyi gazdára lelt. a több mint 80 aranypók üzletben főként a hagyományos felnőtt ajándékokat, nyakkendőt, zsebkendőket, divatos fehérneműket keresték a vásárlók, akik összességében 12 millió forintot költöttek el. a ruházati bolt és a szivárvány áruházvállalat aranyvasárnapi forgalma is meghaladta a múlt évit, de ugylátszik a vásárlók a ruházati cikkekből hamarabb beszerezték az ajándékozásra-valót, mert ezüstvasárnapon nagyobb volt a forgalom.

győr-sopron megye lakosai sem hagyták az utolsó pillanatra a vásárlást, az aranyvasárnapi forgalom nem érte el az egy évvel ezelőttest és az ezüstvasárnapit. változatlanul nagy érdeklődés mutatkozott azonban a megye legnagyobb áruházának, a győri árhabona szövetkezeti nagyáruházának kínálata iránt, amelyből 2.5 millió forint értékű ajándékot vásároltak. az alig hét hónapja működő áruháznak ez volt az első aranyvasárnapja. az újdonság varázsa, a feltöltött friss árukészlet vonzotta a siófokon a korszerűsített és kibővített sió áruház látogatóit. az átépített áruház pénteken nyitotta meg ismét kapuit, 70 millió forintos árukészletére nemcsak a környékbbeliek, hanem megyén-tuli vásárlók is kíváncsiak voltak. így vasárnap reggeltől estig a gépkocsik sokasága lepte el az áruház környékét. végeredményben a vásárlók csaknem 4 millió forint értékű áruval megrakodva távoztak. debrecenben a három legnagyobb áruház, a centrum, a skála coop és az unio egyaránt 1.2 - 1.3 millió forint értékű forgalmat bonyolított le, főként műszaki árukból és természetesen játékokból.

/folyt köv/
17.05/ny

-8-

MSM

bb 12. / aranyvasárnapi ...2.folyt/ny.

a fővárosban és vidéken is egyaránt nagy keletje, becse volt a népművészeti és iparművészeti cikkeknek. a hagyomány-tiszteletnek adózott a szolnoki művelődési és ifjusági központ, amely első alkalommal rendezett karácsonyi népművészeti és népi iparművészeti kirakodó vásárt. az üvegpalota földszintjén és emeleti galériáján, valamint az épület környékén felállított 50 sátorban kínálták a legszebb kunsági és tiszafüredi cserépedényeket, a fafaragók, az ötvösök, a népi hangszerkészítők, a halasi csipkeverők remekeit. elhozták a vásárra portékáikat az iparművészeti főiskola hallgatói is, akiknek többsége itt vizsgázott először közönség előtt kerámiáival, tüzzománc alkotásaival, bőr-disztárgyaival és egyéb használati eszközeivel. tatán, a komárom megyei művelődési központban tartott aranyvasárnapi vásáron nemcsak a megyében élő, hanem a távolabbi vidékekről meghívott népművészek, köztük az etyeki szőnyegszövők is gazdag választékot kínáltak alkotásaikból. a vásárlók kedvüket lelhatték az asztalterítési, az ajándékosomagolási és a virágcsokor készítési bemutatókban, az inyencek pedig a herbária füszerbemutatójában./mti/

bb 13. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke zárásig

ny ál

1980. december 21.

1. védett fák baranyában
2. megtévesztett állatvilág
3. ködös utak
4. vaddisznóvadászat
5. teljesítette tervét a szénbányászat
6. lezárult a disznóölések első szakasza
7. a kaposvári cukorgyár idei répafieldolgozóterve
8. a csillagászati tél
9. időjárás
10. karácsonyi játékkészítés
11. vasárnapi muzsika
12. aranyvasárnap
13. hirjegyzék

-.-
- 9 -
- v é g e -

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: ágoston lászló

18.45/ny

MSM

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/14

Belföldi hírek

h é t f ő .

bb 1. megkezdődött a téli vakáció

i me/tr/ny dg bc

1980. december 22.

... öröm az iskolásoknak: hétfőn megkezdődött a téli vakáció. december 22-től január 4-ig az alsó és a középfokú iskolákban szünetel a tanítás, pihen az 1 millió 162 ezer általános és több mint 203 ezer középiskolai diák. a napközi otthonokban viszont az idén sincs szünidő, továbbra is fogadják a tanulókat. a pedagógusok vidám műsorokat, játékokat, kirándulásokat szerveznek számukra.

... az iskolák január 5-én népesülnek be újra, ekkor folytatják az oktatást. a vakáció utáni első tanítási napon nem kapnak félévi bizonyítványt a tanulók, a tanév első fele január végén fejeződik be. az értesítőket február 6-án adják át.

... január, február a pályaválasztás döntő szakasza: az általános iskolák mintegy 126 ezer nyolcadikos tanulója ebben az időszakban dönt milyen pályára lép. a továbbtanulni szándékozók kitöltik a jelentkezési lapokat, amelyeket az általános iskolák legkésőbb március 20-ig továbbítanak a középiskolákba. a tanulók a jelentkezési lapon ez évben is két iskolát nevezhetnek meg, s diák szociális juttatásokat: diákotthoni, tanulószobai, étkezdei ellátást is igényelhetnek.

/folyt köv/

M

-1-